

ob non amittendam pudicitias libi mortem intulerunt, nam vel Divina insiratione, vel ignoratia invincibili culpa excusat, & ne eas damnare videatur, casum illum exceptit. Lessius, eto, lib. 2. cap. 41. dub. 6. n. 23. existimat, D. Hieronymum in ea sententia fuisse, quod veritati contraria officere non potest.

Num. 10.

63 Primitendum est, cuilibet licere, nisi specialiter sit prohibitum, ut ministris iustitiae ministrare cibum etiam iuste damnato, ut fame moriatur, nullus tamē ad id tenetur, Sanch. d. cap. 4. dub. 14. nu. 1. D. Tom. 2. 2. q. 3. art. 2. ad 3. Sot. supr. libt. 5. q. 6. art. 4. vers. In eadē solutione, Dried. de libert. Christian. lib. 1. fol. 227. Deinde tali damnato licetum esse oblatos cibos sumere, D. Thom. 2. 2. q. 69. art. 4. ad 2. Sot. vbi proxime, Castr. lib. 2. de leg. pœnal. c. 3. corol. 3. D. Antonin. par. 2. tit. 1. cap. 19. §. 6. Thom. del Bene d. dubit. 23. sect. 3. nu. 18. Henr. quodlibet. 9. q.

64 26. Sanch. d. dub. 14. n. 2. Dubium autē in eo versatur, an iuste damnatus possit respuerre cibos contra iudicis voluntatem sibi oblatos. Negant cū D. Couar. Gutier. canonitar. lib. 2. cap. 24. n. 5. Nauarr. in cap. statutum, n. 36. 19. q. 3. Dried. vbi supr. Castr. d. cap. 3. corol. 3. Victor. in relect. de homicid. nu. 28. Faber. in 4. dist. 15. q. 3. disp. 32. cap. 21. n. 46. & alij, Receptius tamen est, posse reū amore iustitia à cibis absinire, Sanch. n. 5. Pellizz. tom. i. tract. 4. cap. 5. n. 81. Lef. d. lib. 2. cap. 9. dub. 6. n. 29. Dian. d. tract. 4. resolut. 41. Bonac. tom. 2. tract. de restit. disp. 2. q. vlt. sect. 1. punct. 5. n. 5. Bene vbi proxime, n. 19. Talet. lib. 5. cap. 6. Malden.

2. 2. cap. 1. dub. 19. Nauarr. vbi proxime, lib. 2. cap. 3. num. 72. Sayr. lib. 7. cap. 9. nu. 26. Quos plurimi sequuntur. Ratio, cui nituntur, est, quia iste non facit actum directe tendentem in mortem, sed solum patitur, ab innato calore se absumi, quod amore iustitiae permisum est, sicut se iudicis tradere delinquens potest, ut pro criminis occidatur, Ioan. Sanch. supr. disp. 46. numer. 13. Diana part. 3. tract. 5. resolut. 7. At Lugo d. disp. 10. sect. 1. nu. 28. 30. Distinguit ita: Aut damnatus cibos edendo sperat, pœnam mortis evadere, veluti venia impetrata, & lethaler peccabit, si alimentum respuat. Aut ex sumptu cibi solum per breve aliquod spatum terminum mortis proteget, & sine peccato cibos non admittet, nam licet sub mortali vitam propriam, quilibet seruare, teneatur, non tamē ita astringitur ad eam protrahendam quando alius volt, & potest ut iudez, cum illico, aut paulo post perire. Quia distinctio, eam difficultatem habet quod si respondo cibos hoc casu se ipsum reus occidere videtur, ac si ferro, aut veneno in sui necem veteretur, ut ipse Lugo docet, quemadmodum illicium est damnato ita se occidere, & si certo sciāt, si renuat, statim ab alio se interficiendum, sic & cibos non edere peccatum erit graue, licet solum per momentum interitus edendo differatur. De abbreviatione vlt. 2. Diana d. tract. 4. ref. 33. Sanch. lib. 5. cap. 1. dub. 33.

Vers. Quinto probatur,

Damnatus ad mortem iuste, vel in iuste absque peccato radit ad locum suppli-

supplicij, scalam ascendit, collum præbet, carnifici, & similia facit, hi enim actus directe ad mortem non edunt Victoria in relect. de homicid. num. 30. Sanch. d. cap. 4. dub. 15. in fin. Remig. supr. cap. 5. §. 3. num. 2. Diana d. tract. 4. resolut. 40. Bene d. sect. 3. num. 15. & est omnium concors sententia.

Vers. Sexto eadem ratione:

67 Iuste damnatus ad mortem data opportunitate ad fugā tute amore iustitiae in carcere permanet, Benē sect. 4. nu. 7. Lef. d. libr. 2. cap. 9. dub. 6. nu. 28. Nauar. d. cap. 3. num. 75. Tabien. verbo, accusatio, num. 10. Simanc. de Catholic. institut. lib. 1. tit. 18. nu. 30. Sot. d. lib. 5. quæst. 6. art. 4. vers. In eadem solutione, Sanch. d. cap. 4. dub. 13. nuin. 2. vbi alij. Remig. qui cōmūnem dicit. d. tract. 2. cap. 4. §. vlt. nu. 6. Quamvis contrarium tueatur Victoria supr. num. 29.

Vers. Septimo his animaduersis:

68 Sequitur Sanch. vbi proximè, nu. 4. sed limitat, quando ob aliquem finem iustum tenuit fugere mortem innocentem, ut Martyres sepe fecerunt, actus enim permanendi in vinculis directo non tendit in mortem, atque ita ex iusta causa potest fieri licito, & si mors ex eo iniulta sequatur.

Vers. Non subinde aperitur:

69 Adde Lug. d. disp. 10. à num. 50; vbi de milite exponente periculo, in quo se petitur, certo sciit, Remig. d. capit. 10. §. 3. num. 2. Diana cod. tract. 4. resolut. 102. vers. Notandum secundo, Menoch. de arbitrat. lib. 2. cap. 30. num. 15. Remig. d. cap. 4. §. 20. per totum, Padilla in transigere, n. 4. C. de transact. Pellizzari. supr. tom. 1. tract. 3. cap. 7. numer. 29. Did. Perez in 1. tit. 4. libr. 3. ordin. pag. 545. Ara-

gon. qui agunt de comburente navim, ne ad ostempueriat, in qua & ipsi est per curus.

Vers. Decimo, rur ad propriam:

Iuste captus, & ad mortem damnatus, si præstito iuramento de redeundo laxatur, vel sola fide data reuertendi obligationem cōtrahit, & nisi redcat, peccati lethalis reuertit, Lugo tom. 2. disp. 40. sect. 4. n. 48. Angel. in summ. verbo, carcer, num. 4. Armilla verbo, accusatio, num. 20. & verbo, iuramentum, num. 13. Tabien. verbo, accusatio, num. 10. 8: verbo, carcer, num. 21. Lud. Lopez supr. lib. 1. cap. 42. Sanch. d. cap. 4. dub. 16. nu. 1. & alij communiter, pro qua sententia sunt etiam omnes laudati supra sentientes iuramentum de redditu ad carcerem obligato etiam iniuste detentū, mortemque iniustam timētem, nam à fortiori hoc ipsius in damnato, vel carcerato iuste defendere.

Vers. Iv secunda propositae questionis:

In vinculis publicis detenus siue iuste, siue iniuste fugere tuta conscientia potest. Est omnium fere communis resolutio, Gutier. d. cap. 24. à num. 4. Benē supr. nu. 1. 2. Ceuall. q. 5. 75. tom. 1. Lef. d. lib. 2. cap. 31. dubit. 5. Lata in 1. li quis a liberis, s. sed utrum, nu. 24. ff. de agnoscend. liber. Diana p. 3. tract. 2. resolut. 102. vers. Notandum secundo, Menoch. de arbitrat. lib. 2. cap. 30. num. 15. Remig. d. cap. 4. §. 20. per totum, Padilla in transigere, n. 4. C. de transact. Pellizzari. supr. tom. 1. tract. 3. cap. 7. numer. 29. Did. Perez in 1. tit. 4. libr. 3. ordin. pag. 545. Aragon.

goa. 2.2. quæst. 69. art. 4. controvrs. 2. conclus. i. Iul. Clar. receptar. libris. S. fin. q. 21. num. 2. Sanch. pluribus au- datis d. cap. 4. dub. 7. num. 2. vbi con- trarium improbabile dicit, & num. 5. addit. procedere, etiam si iudex expres- se præcipiat reo, ne custodiām euadit. Imo & quicquidam duntaxat peccati- niariam sustenturus est, vel pro de- bitis ciuilibus carceratur, fugere sine peccato potest, modo per hoc suos creditores fraudare non intendat, cum soluere possit, Sanch. dub. 8. in fin. Lugo d. disp. 10. nu. 42. Remig. vbi prox- imè, num. 4. qui. num. 2. recte admis- net, captum grauiter peccare fugien- do, si ex detentione in vinculis parum incommodi patiatur, & ex fuga custo- di, vel alijs maximum detrimentum sit euenturum, quod prædixerat, Lef. d. dub. 5. num. 31.

⁷² Prefata generalis doctrina limita- tur in religioso, qui à suo prælatō incar- cere iuste detinetur, nam fugere non poterit propter obedientia vinculum. Sanch. d. cap. 4. dub. 11. Caictan. 2.2. q. 96. art. 4. ad 2. dubit. vltim. Bene d. dubit. 23. sect. 4. num. 4. Remig. d. S. 20. n. 3. Salced. ad Bern. Diaz in prax. crimin. cap. 13.7. lit. B. Nauarr. in d. cap. statuimus, num. 63. Tamen, si vel carcer sit acerbis, & alienus à charitate Christiana, vel carceratus timeat mortis, mutilationis, aut atrocis cru- ciatus pœnam, fugere licite poterit, nam & si per professionem priuatur li- bertate naturali ad fugiendum, non ideo ius amisit ad vitam, corporusque tuendum, Sanch. Nauarr. Remig. Sal- zed vbi proxime, Pellizzar. tom. 2. tract. 9. cap. 3. num. 72. Vbi, quod si damnatur ad perpetuum carcerem, fu- geret nequit, imo excommunicatio-

nem vt apostata incurrit. Portell. de dub. regul. verbo carcer.

Ibi: *Ex hoc tamen non arbitror.*

Serui etiam bello iusto capti licite posse fugere ad suos, vel in aliam prouinciam, in qua publico nomine tu- ti sint, ac libertate potiantur, Lef. d. lib. 2. cap. 5. dub. 5. Lugo supr. tom. 1. disp. 6. sect. 3. Pat. Valsq. 1. 2. tom. 2. disp. 174. cap. 1. num. 8. Valer. de different. inter utrumque for. verbo, peccatum, different. 5. August. Barb. cum multis in collectan. ad cap. ius gentium, nu. 10. 1. distinct. Sanch. supr. lib. 1. cap. 1. dub. 7. num. 3. Fagund. de iust. & iur. lib. 2. cap. 2. nu. 11. Diana part. 7. tract. 7. resol. 10. vbi docet, idem dicendum de prole ex eis apud dominos edita, Menchaca controvrs. vñfrequent. lib. 1. cap. 10. num. 52. & alij apud San- ch. dub. 6. auin. 5. & num. 4. contrariū sentientes recenset. Quæ sententia li- mitatur, cum seruus promiserit, se nō fugiturum, Sanch. cum alijs, nu. 6. Dia- na d. resolut. 10. Illi vero seru si com- morentur fugitiui, vbi à domino capi- iure possunt, quia adhuc in servitute permanent, cum sui ipsorum futrum faciant, letaliter peccant, vt præfati DD. præmittunt. Sanch. d. dub. 7. nu. 1. Nauarr. cap. 1. num. 200. 201. Azor institut. moral. par. 2. lib. 2. cap. 34. q. 3. Azeued. in rubric. tit. 1. num. 26. lib. 2. Recopilat. Nauarr. in manual. capit. 17. num. 103. Molin. de iust. & iur. tract. 1. disput. 37.

Num. 11.

Fugiens è carcere non peccat, licet ex fuga commentariensis detrimen- tum

tum patiatur, nec ei damnum tenetur resarcire, cuius negligentia id imputa- dum est, facit l. quod quisque ex culpa 204. ff. de reg. iur. Lugo d. disp. 40. sect. 4. n. 46. Bocan. de iust. & iur. in q. 69. D. Thom. q. 4. Dian. p. 3. tract. 5. resol. 102. verl. Notandum secundo, & verl. Notandum quarto, & part. 9. tract. 9. resol. 43. Sot. d. lib. 5. q. 6. art. 4. vers. An vero, Sanch. d. cap. 4. dub. 7. num. 4. Gutier. d. cap. 24. n. 7. Bene d. sect. 4. num. 10. Menoch. d. cas. 301. nu. 15. Quod verum est, siue iuste, siue iniuste in vinculis detinetur. Erit ta- men hæc resolutio limitanda, vbi fu- giens leue damnum patetetur manen- do in carcere, & custodi maximum ob fugam imminaret, vt notauimus cum Lelio, & Remigio supr. anm. 71. in fin. nam contra charitatem grau- ter peccabit.

Ibi: *Nec ex ea fuga esse presumendum.*

⁷⁵ Qui inueniens ostiū carceris aper- tum eualet, sateri delictum non censem- tur, proquo captus est, Marsil. in prax. crimin. S. attingam, num. 37. 45. vbi plures allegat. Menoch. d. libr. 2. cas. 301. num. 2. qui notant, aliqualem sus- picionem ex ea fuga in eualeorem ori- ti, pœnaque arbitraria poniatur, Meno- ch. ibidem Boer. decil. 215. num. 13. 15. 21. Aut. Gom. variat. libr. 3. cap. 9. num. 11. Gutier. supr. nu. 6. Malcard. de probat. tom. 2. concl. 820. num. 5. Corn. conf. 105. Felin. in cap. nullus, nu. 4. de præsumpt. Socin. in tract. fal- lent. reg. 16. 2. fallent. vltim. Licet qui fractis carceribus fugit pro confesso habeatur, pœnamque ordinatiam deli- citi sustineat, Menoch. nu. 5. vbi cum multis probat, etiam vltimo, supplicio

Num. 12.

Hæc assertio communis erat om- nibus admissit, eamque sine distin- ctione, an iuste damnatus sit, nec ne probant Sanch. dub. 9. nu. 2. Gutier. d. cap. 24. nu. 8. 9. Nauarr. in manuali, cap. 1. 7. num. 102. Lef. d. lib. 2. cap. 31. dub. 5. nu. 31. Lugo d. disp. 40. sect. 4. num.

num. 44. Remig. d. §. 20. nu. 2. Diana par. 3. tract. 5. resolut. 102. §. notarijū secundo, Villalobos in summ. tom. 1. cap. 16. difficult. 11. num. 14. Bene ubi proxime, Pat. Suan. de legib. lib. 5. cap. 10. num. 16. Simanc. de Catholic. ins. titut. cap. 16. nu. 28. ultra quos ad re ipsam videndi sunt, quos concessic Barbos in collect. ad cap. nullus, num. 4. de presumpt. & generaliter quoties fugere peccatum non est, vincula, carcere inque frangere licet, Bene supra, Sanch. d. nu. 2. Remigi. vbi proxime, nisi vt hic aduertit, & diximus iam, damnum ex fractione ingens alijs immineat, & capti parum, aut nihil interficit euadere, nam a peccato non excusat.

Num. 13.

80 Innocens iuste ex auctorum probationibus damnatus occidere custodem, aut alium iustitiz ministerum licite non potest, & si alias mortem evasurus non sit, sed recte ab eis defenditur, se conferto in locum munitum, ipsosque terrore, ac manibus repellendo. At si iniuste contra iustitiam damnatur, vi tam tueri quomodolibet, fas erit, nam tuus iudicii, eiusque ministris, vt priuatis reficit, videantur Sanch. dub. 17. Lugo d. sc. 4. num. 38. Gutier. nu. 2. 28. Sot. lib. 1. q. 12. t. 6. art. 4. post principium, Menoch. d. cas. 301. nu. 15. Tabeina verbo, accusatio, num. 10. Castr. de leg. p. 2. al. libr. 1. cap. 5. fol. 15. 62. Boer. d. decil. 215. nu. 32. Viguer. libr. institut. cap. 5. §. 2. vers. Sexto, D. Larrea allegat. 114. num. 4. 28. D. Antonin. par. 2. tit. 1. cap. 19. §. 6. Quod procedit, cum aliter inique damnatus prenam subter fugere non valet. Sed si ex defensione maximum oritur lamen-

dalum, per quod pax publica turbare tur contra commune bonum, refessiter, aut occidere ministros non licet, Sanch. nu. 1. Nam pro bono comuni potest, ac debet innocens vitam amittere, Tanner. tom. 3. disp. 4. 9. 2. dub. 5. nu. 5. 4. Diana. d. par. 5. tract. 4. resolut. 23.

Ibi: Ex quibus etiam id confess.

Detentus in carcere iniusto potestate impune vinculis, & carcere fractis fugit, nec pro confessio habetur, Gutier. n. 36. Menoch. n. 14. Paz in prax. tom. 1. par. 5. cap. 3. §. 2. 20. 4. Paris de Puteo in tract. de syndicat. §. carceri, Iul. Clar. in d. S. fin. q. 21. nu. 26. 27. Dueñas regul. 393. limitat. 4. Auiles cap. 18. prætor. glos. carceres, num. 41. & est communis, resté Roland. à Valle cons. 7. nu. 4. 7. lib. 1. Imo cui libet hunc absque fractione carceris eripere permittitur Menoch. nu. 24. Paz vbi proxime, Iason in 1. 3. S. quod prætor, col. 3. ff. ne quis eum, qui. Iul. Clar. quæst. 28. nu. 4. Quamvis Menoch. Bart. in tract. de carceribus, nu. 17. Alexand. io. 1. 1. S. itē si quis, in fine, ff. ne quis eū. afferat, licet ei cuilibet, frangere carcerem, vt innocentem notoriū eximat, quod verum erit in uxore, patre, vel alijs similibus, qui poenam non merentur, Parlador. d. different. 5. 1. S. 1. num. 4. his enim quasi propriū sanguine qualiter qualiter redimere, permittēdū est I. 1. ff. de bon. eor. qui ant. sent. & quod ob affectionem sanguinis committuntur, venia sunt digna, I. 4. S. fin. v. biglos. verbo, parentum, ff. de re militar.

Sed si innocens aliquis vere sit, tamē iuste in vinculis ob indicia, vel presumptiones retineatur, & antequam de

de innocentia constet, carcerē fregerit ad fugam, probata innocentia (quod admittitur aduersus fidem confessionem resultantem ex fuga) mitius punietur iudicis arbitrio propter fractio nem, quam si nocens fugisset, Anton. Gom. d. cap. 9. nu. 11. de quo Farinac. latè, tom. 1. crimin. tit. 4. de carcerib. q. 30. à num. 7. Fachin. controversi. lib. 9. cap. 6. 9. Iul. Clar. d. q. 21. vers. Ter tio autem modo, Menoch. de presumpt. lib. 1. q. 89. num. 49. Bouadill. in sua politic. tom. 2. lib. 3. cap. 15. nu. 111. Qui cum Gomezio vbi nuper docet, non esse sic fugienti imponendam ordinariam penitentia delicti, pro quo est carceratus, nisi alias probetur quāvis communiter contrarium doceant DD. maxime vbi conspiratio intercessit, potest enim quis fugere etiam præ timore, non ob conscientiam criminis, sed ob dubium iudicij euentum. Sic Al cibiades omnis culpa expers noluit vocatus ab Atheniensibus in iudicio comparare ajens, nec suz genitrici iudicanti se crediturum, cum facile possint iudices falli nigrum pro albo calculo mittentes, & tandem in absentia reus mortis iudicatus est, vt Plutarch. refert in eius vita, quo exemplo in hac rem vbi sunt, Bouadill. supr. & Gutier. d. cap. 24. num. 6.

Ibi: Primum, ex ipso Caetano constare.

Effringens carcerem, vt fugiat, siue iuste, siue iniuste sit captus, tenetur ad resarcendum damnum parictis perso rati, aut vinculorum ruptorum, non vero ad illud, quod alias occasione fu g̃ commentatiensi, republicz, vel alijs contigerit. Videantur Diana. par. 9. tract. 9. resol. 4. 3. Tanner. 2. 2. disp. 4. 9. 4. dub. 5. num. 10. 4. Gutier. d. vers. Nihilominus, Sot. d. lib. 5. q. 6. art. 4. vers. Sed arguis, Viguer. supr. cap. 5. S. 2. vers. 6. Sanch. dub. 9. in fine, & alij communiter,

Ibi: Tertio ipse potius Henrico Ganda nensi.

85 Quamvis licitum non sit iuste damnato, vel carcerato, vim inferre ministeris iustitiz, vel custodi ad fugam, sine peccato carcerem frangit, vinculaque rumpit, vt est receptissimū, imò & cō mentarieolem ipsum, si impedit exi tum secum portare inuitum potest, Gutier. num. 8. vers. nihilominus, cum

His argumentis respondendum est 87 cum Gutier. num. 13. Lugo num. 45. 47. Becano vbi supr. & alijs. Ad pri mum leges iuris communis, & regiam (quod est 7. tit. 26. lib. 8. Recopil.) statuentes, vt fugiens a carcere pro confessio habeatur, & alias penas sustineat procedere in foro exteriori, & iustisi-

mas quidem esse ad vitanda damna, & scandalum, quæ ex fractione carceris, ac carcerorum fuga solent eunire in maximum Republica, & aliorum

88 detrimentum, ille tamen in conscientia, non obligant, quia poenales sunt, quæ in foro animæ non ligant. Nauarr. in manual. cap. 25. num. 55. Valenc. tom. 2. disp. 7. q. 5. punct. 6. vers. Aterru, Azor, tom. 1. lib. 5. cap. 6. q. 4. Filucci, tract. 21. num. 420. Reginald. lib. 5. num. 50. Pellizzari, tom. 1. tract. 4. cap. 5. num. 543. Diana part. 1. tract. 10. resol. 17. vnde non recte infurter, leges quæ punient carceris effractores sunt iusta; ergo peccant, qui carceres frangunt, omnes enim leges poenales sunt iusta, cap. erit autem lex. 4. dist. tamen non peccant facientes, quod illæ prohibent.

89 Ad secundum satis sit similiter, quia non bene sequitur, licet reo frangeat carcerem; igitur non obligatur ad damnum datum in hostio, vel vinculis, carcerisque patiente, siquidem hoc peccata non est, sed illati detimenti repacatio. Sic & si Respublica ius habeat ad auferendam cuius domum ob bonum commone, pretium solvere omnino debet, l. 2. tit. 1. p. 2. Gal. obseruat. lib. 2. obseruat. 5. num. 8. Mastrill. de magistrat. lib. 3. cap. 4. num. 30. Merl. in capor. iur. p. 1. tit. 2. q. 1. num. 3. Nouar. de grauaminib. val allor. tom. 1. grauam. 23. num. 5. cum seqq. Hermosil. l. 3. globo. 4. p. 1. Noquer. alleg. 18. nomor. 69. Sic quæ, ut hec si euadet, sed præt aliena transit, iure id faciat, tamen damnum segetibus illatum: transtut restituere, similiter igitur, qui necesse habet parietem carceris romperet, ut liberetur, licet det operam rei: licet, non ideo relevatur ab onere rei:

ficiendi, quod destruxit, aut perforavit, Lugo vbi proxime.

Ibi: His vero duo addenda sunt.

Vt cooperatio ad fugam carceris. 90 que effractionem licite fiat, nonnulla sunt obseruanda, quæ recentur Sanch. dub. 10. num. 2. & si regulariter possit quis vincito consulere, ac sine violencia iuvare, vt euadat, Sanch. ibidem Diana, d. resolut. 102. Valenc. tom. 4. disp. 5. q. 13. punct. 4. Nauarr. d. cap. 25. num. 38. Dried. de libert. Christian. lib. 1. fol. 226. Corduba supra quærit. 195. Gutierrez. à num. 15. Remigi. d. §. 20. num. 2. Malder. supr. tract. 6. cap. 3. dub. 7. & alij communiter. Ministrive rō iustitiae, quibus incumbit ex officio publicam tueri potestatem, nullo modo possunt fugæ delinquentis cooperari, Sanch. Remigi. Gutierrez. & alij vbi proxime Lugo, n. 55. cum seqq. Beccan. supr. q. 6. n. 1.

Nalli permittitur vincula, vel carcerem frangere, vt alius fugiat, Sanch. n. 3. vbi alij Gutierrez. & omnes proxime allegati, Bene d. sect. 4. n. 9. estque omnium certa conclusio. Illud autem maxime dubitatur, num licet vindicta instrumenta ad frangendū carcerem ministrare? Negant Gutierrez. numer. 16. vers. Dominicus vero Sot. d. art. 4. vers. Verum tamen ex his, Valenc. vbi supra, Nauarr. d. cap. 25. n. 38. & alij affirmanz Dian. Malder. Remigi: vbi proxime, Sanch. n. 3. Bene, n. 8. Bonacina tom. 2. tract. delegib. disp. 10. q. 3. punct. 2. num. 19. & piures ab his laudati, quorum opinio magis communis est. An reto ob debita carceratum posuit quis iuvare ad fugam & ad quid teneatur? docet Sanch. d. dubio. n. 6.

Quod

92 Quod autem dictum est, nemini licere, publicam custodiam violare, vt alter effugiat, limitat Bene d. sect. 4. n. 9. in seruo, qui iussu domini carcerati licite rumpit parietem, vel ostium carceris. Præterea potest limitari in patre, filio, & vxore, nam huiusmodi personis propter strictam sanguinis, & dilectionis coniunctionem, non videtur illicitum, carcerem frangere, vt captum etipiant, quod in foro exteriori concepsit aliquando Parladori supt. n.

93 4. Pater enim cum filio una, eademque persona existimatur, l. in suis 11. ff.

94 de liber. & posth. l. fin. C. de impuber. & alijs. Imò magis in filio, quam in se ipso pater patitur, l. isti quidem §. §. fin. ff. quod met. cauf. nec charior est parentibus propria vita, quam liberorum, sic latius Pacat. in panegyrico ad Theodosium inquit: *In inserviente natura plus sere filios, quam nosmet ipsos diligimus*, & late prosequitur Menoch. de presumpt. lib. 6. præf. 56. à num. 4. Vnde obtinuit in praxi, vt si pater, & filius pro eodem factiore sint torqueodi, prius filius in suspectu genitoris crucietur, Menoch. vbi proxime, n. 5. Tiraquell. in l. si vñquam in præfat. num. 7. C. de reuocand. donationib. Paz in praxi tom. 1. p. 5. cap. 3. §. 12. Pacian. pluribus laudatis, de probat. lib. 2. cap. 13. n. 44. cum seqq. qui paterni amoris egregium adducit exemplum. Nam Balbus cum à Triumviris esset proscriptus, in locum tutum fugit, quod rumor falsus peruenit, quod filius suus erat captus, mortique tradendus, quo auditio, vt eum liberaret, se militibus obiecit, occidendum. In uicem etiam liberorum erga parentes pietas quanta sit, probat, & exemplis illustrat, Menoch. præf. 57. per totam

95 Sim liter vir, & vxor vna sunt caro, inter quos tanta est dilectionis vis, vt propter coniugem parentes relinquātur, Genes. cap. 2. Mathxi cap. 19. l. 1. §. si quis filium, ff. de lib. hom. exhibet. l. si id quod 29. §. si quis serui, ff. de donat. inter. Imò viris vxores charitatis esse, quæ filios, scripere, Bart. in l. p. 1. p. Seuerinā, §. locrus, ff. de cōdit. & cōmunit. Menoch. lib. 4. præf. 89. num. 6. l. in fine, & num. 6. 2. Ex quibus dicendum videtur, quod quemadmodum non peccant, qui frangunt carcerem, vt ipsi euadant, ita etiam præfatis personis licet, idem facite ad eos liberandos, quos non minus, quam se dilectos habent, nec alium, sed se ipsum à carcere liberat, qui filii, aut vxoris fugam procurat, propter identitatem personarum, de qua Fontanell. de pact. nupt. claus. 4. gloss. 6. à n. 6. 3.

Ibi: Secundo, animaduertendum est.

96 Quod damnatus, vt in vinculis sit in pœnam delicti, non potest fugere etiam absque carceris fractione, est magis communis resolutio, sed aliquidoctissimi Iuniiores distinguunt inter carcerem valde strictum, & incommodum, & inter non ita acerbum, vt à primo licet, non sic à secundo fugere. Et quid si carcer sit perpetuus, vel si ad triremes quis dampnetur. Videas Sanch. d. cap. 4. dub. 12. & 13. & Bonacina. vbi nuper num. 14. Lugo d. disp. 4. n. 52. Gutierrez. d. cap. 24. n. 17.

97 Vtrum carceris perpetui pœna possit imponi? Tractant Menoch. de arbitrar. lib. 1. q. 8. 9. Salced. ad Bernar. Diaz in praxi. cap. 139. Bobadill. in poplic. lib. 3. cap. 15. à n. 7. Ft. Emmas. question. regular. tom. 2. q. 22. art. 4. & pro

pro grauissimis sceleribus posse qu. m ad carcerem perpetuum condemnari, verius est. Sed temporalis detentus in vinculis publicis pro pena apud nos sepiissime stabilitur, l. 5. tit. 4. lib. 8. Recopil. coeretur pena carcere pro uno mense, qui verba quzdam ibi expressa in Deum, vel Beatam Virginem eis Genitricem protulerit. L. 2. tit. 7. eod. lib. sic plectuntur ludis prohibitis vices, si in bonis non habeant, unde ponam pecuniariam pendant. L. 1. tit. 0. eod. lib. filii iniuriantes verbaliter parentes in carcere detinerti iubentur, & alijs pluribus legibus eadem pena irogatur, Bouadill. sup. n. 8.

Vers. Quarto ex principali.

102 Imò, & hoc casu vim licet inferre possessori ex communi Theologorum, sententia videndum Lugo tom. 1. disp. 10. sect. 9. n. 181. cum sequentibus.

103 Vbi respondet ad l. si quis in tantam, C. vnde vi, & similes prohibentes, propria autoritate res suas aliquem occupare, eas nisi præsumptione, quod sciens semper potest per legitimam iuris potestatem unusquisque ius suum consequi, quia præsumptione cessante, vbi in contrarium est veritas, non obligat eatum constitutionum prohibito in conscientia, vt regulare est in omnibus legibus, quiz in præsumptione fundantur, Gutier. canonica. q. lib. 2. c. 27. n. 11. Thom. del Bene de immunit. Eccles. tom. 1. cap. 8 dubit. 15. quo. 7. D. Couarr. in cap. cum esse, num. 16. de testament. late Mench. de p. resumpt. lib. 1. q. 80. à princip. Molin. de just. disp. 404. n. 9. Pat. Vazq. 1. 2. tom. 2. disp. 163. cap. 2. n. 8. Pat. Suan. de legib. lib. 3. cap. 23.

Num. 15:

104 Multi concedunt, posse quieti rem propriam, vel sibi in specie debitam clam capere, & si iudicialeter agere ad illam non sit impeditus, & saltim à cui paletali capitemon excusat, quia nō est adeo graue, illum iuris ordinem peruertere, de quo in l. non est singulis, ff. de reg. iur. Ita Dian. 1. tom. tract. 2. miscellan. resol. 48. Lug. d. tom. 1. disp. 16. sect. 5. n. 91. apud quos Mol. Villalob. & alij, quod forsitan admittunt propter expensas, & iudicij dubium euentrum, l. quod debetur, 52. ff. de pecul. Suntque, qui talites exercitatur, vt malint propria re catere, quam litigare, l. 4. §. potest etiā vers. Non tamen; ff. de alienat. iud.

De tribus sequentibus illationibus agit Lugo d. sect. 5. quz ab omnibus communiter recipiuntur,

Vers. Quinto, vt ex hoc.

Aduersus D. Couarr. est communis opinio, modo res estimatione digna sit, docet Lugo ex pluribus d. sect. 9. n. 181. Vim autem inferre, non licet 105 debitori ad debitum soluendum, nisi res ipsa creditoris ab illo iniuste detinatur, idem d. disp. 16. sect. 6. n. 153.

Num. 16:

107 Simulatione vti posse, ac debere iudicem prudenter alij etiam exemplis comprobant Bouad. lib. 2. cap. 5. num. 34. & cap. 21. n. 153. tenent Sanch. d. lib. 6. cap. 3. dub. 35. in princ. Plaza in epitom. delictor. lib. 2. cap. 37. Villa diego cap. 3. n. 225. Farinac. q. 81. ex n. 276. vbi late de simulationibus, qui-

bus iudices vti solent Barbos. in col lect. ad cap. asserte, de præsumpt. Sayr. in clau. Reg. lib. 12. cap. 2. n. 3.

Vers. Similiter ex hoc oritur.

108 Ab ex confessione rei emissa propter impunitatem à iudice promissam possit sequi condemnatio? docent Anton. Gom. variar. libr. 3. cap. 12. num. 6. Fachinz. controvrs. libr. 9. cap. 61. Menoch. de arbitrar. lib. 2. cap. 367. vbi varias refert sententias, Pet. Nauarr. de restit. lib. 2. cap. 3. numer. 246. Sanch. & Villadiego vbi proxime, Bobad. lib. 3. cap. 13. num. 10. cum sequentibus, & zquier, ac verius est, non posse, nam fides delinquentibus est seruanda, Ceuall. tom. 1. quz. 292. vbi alij;

109 In illa quzstione, an iudex, qui, impunitate promissa, suavit reo in Ecclesia existenti, vt ab ea exiret communiter sequuntur DD. distinctionem D. Couarr. in praesenti, Ant. Gom. supr. num. 7. Sanch. cons. moral. d. lib. 6. cap. 1. dub. 12. & ultra supr. laudatos authores alij, quos adducit Bobad. dict. cap. 13. numer. 17. in gloss. lit. I. Thom. del Bene tom. 2. cap. 16. dub. 24. numer. 13. Ceuall. supr. qui testatur de praxi, & quid si reus non dolo iudicis, sed alterius ab Ecclesia recedat. Bene supr. numer. 14. 15. qui distinguit, an iudex particeps fuerit fraudis, vel non.

AD CAPUT Tertium.

SUMMARIUM:

- 1 DD. materiam tractantes referuntur.
- 2 Verbum, restituere, in sententia positum, quando fructus contineat.
- 3 Fructibus petitis cum re, qui iudicis officio debentur, si res restitui iubetur, reus censetur à fructibus absolu tus.
- 4 Miorni an sit, restituzione in integrum concessa, res restituenda cum fructibus?
- 5 Intelligitur cap. ad nostram, de reb. Eccles.
- 6 Feudum est beneficium, quod propter officium conceditur.
- 7 Creditor dominus directus rei sibi in pignus data suos fructus ex ea perceptos facit.
- 8 Impugnatur interpretatio ab alijs quibus tradita ad dict. cap. ad nos stram.
- 9 Bonam fidem habet, qui scit, rem à se per restitucionem in integrum auferri posse.
- 10 Fructus alij naturales, & industriales alij.
- 11 Communis divisio fructuum.
- 12 Alia fructuum divisio.
- 13 De differentiis ac natura fructuum, remissive.
- 14 Fructus civiles proprii fructus non sunt.
- 15 Iudicis arbitrio relinquuntur, qui sine fructibus naturales, qui industrielles.
- 16 In dubio fructus naturales pos